

Mor och far har inte alltid rätt

Av Inga-Greta Agrell

Barnuppfostran bör sträva efter samarbete, säger dr Inga-Greta Agrell i denna avslutande artikel om uppfostran utan våld (tidigare införda 23/12 -67 och 18/4 -68). De metoder vi använder ska sikta till att ge trafikregler i den mänskliga samvaron, trafikregler som rent av kan användas i större sammanhang — folken emellan.

VARJE FOSTRARE bör veta skillnaden på auktoritär och auktoritativ. Det är inte fel att vara auktoritativ. Barn och ungdomar behöver auktoriteter på olika områden — auktoriteter som de själv valt. Men den fostrare som själv utropar sig till auktoritet och begär lydning utan motivering — fostraren som alltid har rätt och aldrig erkänner ett fel — den fostraren är auktoritär och passar ej in i den nya tiden demokratiska ideal.

En demokratisk fostran — gärna med auktoriteter men utan auktoritärt arbetssätt — är grundförutsättningen för att lägga en indoktrinering mot våld.

EN MAMMA på barnavårdscentralen talar om sin trotsande 3-åring: »Jag vet ju att dom vid den åldern har lov att få utbrott och sparka och skrika, men därmed är ju inte sagt att jag vet hur jag ska behandla ungen.» Svaret blir: Trotset i den åldern är som ni förstår ingenting att oroa sig för, men ungen befinner sej i nödsituation och ska tröstas. Ta den rasande ungen i famnen, hindra honom med ett vänligt men bestämt grepp från att sparka er på smalbenen eller göra åverkan på inventarier, men trösta honom samtidigt. Viktigt att här undvika den våldsindoktrinering som följer om man försöker klå ungen. Modellen är: Det är synd om dig, men du får ändå inte som du vill. Ungen lär sig då att hur arg man än är, så får man inte tillgripa våld.

Det kan vara befogat att tolerera en hel del fula ord och

tillvitelser, illtjut o.s.v. — det är godartade avreaktionsmekanismer. Däremot inte våldet.

En 3-åring rår vi på rent kroppsligt, en 7-åring med vana att slåss när han blir arg, är det inte säkert att vi rår på, bortsett från övriga konsekvenser av att ha våldet som normalmetod. Man vill om möjligt överföra aggressionen till en mer, om inte konstruktiv, så dock godartad aktivitet.

Vissa avreaktionsinstrument borde nog finnas mer vanligt även utanför den barnpsykiatriska terapiavdelningen, exempelvis den underbara spiktavlan med tillhörande lerklumpar, ett utmärkt ersättningsinstrument för den farliga vanliga målavlan med pilar, vidare gärna en stor mjuk jätteboll, upphängd på lämpligt sätt, möjlighet till vattenlek, »kladdmålning», vanlig blålera m.m. Men vad du gör, skratta aldrig åt ett barn i affekt.

Nå, om nu barnet gör skada i sin vrede: Trösta och förstå att det egentligen inte var meningen. Barnet kommer att bli lätthanterligare i fortsättningen, även om det för stunden är oresonligt.

DET FINNS BARN som inte kan släppas på lekplatser på grund av sin företagsamma aggressivitet. Det är mycket få barn som verkligen klarar av att släppas ut i storstadsdjungeln på egen hand. De ger stryk eller får stryk. Se till att de alltid är under uppsikt. De föräldrar som råkat få ett aggressivt barn får finna sig i att dagligen passa sitt barn. Barnet förstår inte själv sin andel i de bråk som ständigt uppstår kring dess lilla person, att förebrå väcker bara onödig olust och aggressivitet. Det barn som 4-årigt släppts ut bland barnen på gården, som trängts in i ett hörn och där i självförsvar spräckt läppen på en av sina plågoandar och sedan med nöd räddats undan stryk av det skadade barnets föräldrar, det barnet tröstar jag särskilt och försäkrar att han inte kunde hjälpa det. Det barn som har uppenbart svårt att klara kamratrelationerna, håller jag konsekvent inne, om jag inte kan vara med ute och passa. Träna ungen varsamt och under ständig bearbetning att klara sig utan konflikter.

Bearbetningen innebär en tilllämning av resonemangsfostran.

Ett barn — liksom en vuxen — i affekt reagerar inte på resonemang men resonemanget bör sättas in som bearbetning av problemen, när ungen är i balans och fostraren med.

RESONEMANGSFOSTRAN

skall sättas in så snart som möjligt och några enkla regler kan ges:

Fråga barnen om deras åsikt om allt, från de mest triviala ting och till de mest djupgående livsåskådningsfrågor. Frågandet är f.ö. ett av de bästa förebyggande medlen mot trots och negativism hos barn och ungdomar.

Begär motivering, varför de tycker på ena eller andra sättet.

Var generös, se till att det inte alltid är pappa som har rätt. Inte mamma heller. Om man inte kan ge barnet helt rätt, så kan man i alla fall ta på allvar vad den unge säger. Skratta gärna med barnen, aldrig åt dem. Ta upp deras argument, så att de känner att deras åsikt också har något värde.

Sammanfattningsvis vill jag alltså poängtera att vi i vår fostran av våra barn bör sträva efter samarbete, inte bara mellan vuxna utan även mellan vuxna och barn och att vi i vårt samarbete för att rå på den allmänna våldsindoktrineringen bör tillämpa en demokratisk fostran, där vi så långt vi orkar försöker att mot barnen iaktta just det beteende vi som svar önskar få av dem.

De metoder vi använder ska sikta till att ge trafikregler i den mänskliga samvaron, trafikregler, som rent av kan användas i större sammanhang — folken emellan. Är en sådan global tanke förmäten?